

Random Fisher opstelling:

Dobbelsteenprocedure

Om de stukken willekeurig op te stellen kan men een [dobbelsteen](#) gebruiken. De procedure is als volgt:

- Gooi met de dobbelsteen en zet, afhankelijk van de worp, een witte looper op het 1e, 2e, 3e of 4e zwarte veld van de eerste rij. Wordt 5 of 6 gegooid, gooi dan opnieuw.
  - Gooi met de dobbelsteen en zet, afhankelijk van de worp, een witte looper op het 1e, 2e, 3e of 4e witte veld. Wordt 5 of 6 gegooid, gooi dan opnieuw. Er zijn nu nog zes velden vrij.
  - Gooi met de dobbelsteen en zet, afhankelijk van de worp, de witte dame op het aangeduide veld. Sla bij de telling de velden over waarop al een stuk staat.
  - Gooi met de dobbelsteen en zet, afhankelijk van de worp, een wit paard op het aangeduide veld. Sla bij de telling de velden over waarop al een stuk staat. Wordt 6 gegooid, gooi dan opnieuw.
  - Gooi met de dobbelsteen en zet, afhankelijk van de worp, een wit paard op het aangeduide veld. Sla bij de telling de velden over waarop al een stuk staat. Wordt 5 of 6 gegooid, gooi dan opnieuw.
  - Er zijn nu op de eerste rij nog drie velden vrij. Zet de koning op het middelste veld en de torens op de twee andere.
  - Zet de zwarte stukken op de achtste rij, in dezelfde volgorde als de witte stukken.
  - Zet de pionnen als gebruikelijk op de tweede en zevende rij.
-

Rokeren

Bij Schaak 960 is ook een **rokade** gedefinieerd. Rokeren gebeurt met de koning en één van de twee torens, die op het gebruikelijke doelveld terechtkomen als de rokade is uitgevoerd.

De benamingen "lange" of "korte" rokade en rokade "op de koningsvleugel" of "op de damevleugel" zijn bij Chess960 wat verwarrend. Men spreekt liever van rokade "op de a-vleugel" of "op de h-vleugel".

Onderstaande regels gelden voor de witspeler:

- Lange rokade (op de a-vleugel): met de koning en de toren die links van de koning staat. Koning naar c1 en toren naar d1.
- Korte rokade (op de h-vleugel): met de koning en de toren die rechts van de koning staat. Koning naar g1 en toren naar f1.

De voorwaarden voor rokeren lijken op het klassieke schaken:

- De koning en de betreffende toren mogen niet zijn verplaatst ten opzichte van de beginopstelling.
- De koning mag niet schaak staan, en de velden die de koning passeert (inclusief het doelveld) mogen niet aangevallen staan.
- Het doelveld en de velden die door de koning en de toren worden gepasseerd, moeten leeg zijn, afgezien natuurlijk van de koning en de betreffende toren zelf.

Merk op dat soms alleen de koning of alleen de toren wordt verplaatst. Het is zelfs mogelijk dat koning en toren van plaats wisselen en dan is de rokade reeds bij de eerste zet mogelijk.

In het klassieke schaakspel betekent de verplaatsing van de koning over twee velden dat men bezig is om te rokeren. Bij Schaak 960 kan soms een misverstand ontstaan als de koning een enkele stap opzij doet en de rokade te traag wordt uitgevoerd. Bij het klassieke schaak is dat niet het geval, mits de koning het eerst wordt verplaatst. Daarom is het aan te bevelen een rokade aan te kondigen: "Ik ga nu rokeren." Een andere mogelijkheid is: neem de koning van het bord, verplaats de toren en zet de koning op de definitieve plek.
